

Tillägg till revisionsberättelse, Borås Stad

Som tillägg till revision Borås Stad, 2020, har jag anledning att tillföra några smärre noter. Medveten om att revisionen gör sig bäst som en samlad enhet, och utefter förhållandevis långa cykler omfattande fokusområden och sätt att hitta anmärkningsvärda omständigheter, så är dessa noter något i strid med det som kan kallas god revisionssed. Omständigheterna att nämna är dock av sådan karaktär att de inte mår sämre av att ändå poängteras, och att det eventuella intresset för stadens skattebetalare väger högre än intresset av att vidmakthålla fullständig enighet i revisorsgruppen. Som revisor har jag fullständig integritet och mitt ord om förhållanden att granska får stå fritt om det behövs.

Uppföljning av strategiskt arbetsmiljöarbete

I samband med ett möte med stadens högre representanter för det systematiska arbetsmiljöarbetet den 25 jan 2021 fick undertecknad möjlighet att ställa frågor. Ämnet var systematiskt arbetsmiljöarbete och organisatorisk och social arbetsmiljö. Utefter mina frågor framkom följande:

- Det strategiska arbetsmiljöarbetet i Borås Stad är, något förenklat beskrivet, byggd på ett digitalt uppföljningsprogram, som förvaltningscheferna förväntas fylla i, varpå en heltäckande bild av åtgärderna ska framträda i en årscykel.
- På strategisk nivå saknas kunskaper om förekomsten av ny föreskrift om Arbetsplatsens utformning, AFS 2020:1, som trädde i kraft den 1 jan 2021. På frågan om varför inget i den beaktats i stadens strategiska arbetsmiljöarbete hänfördes det till att den är så pass ny. Att föreskriften släpptes från Arbetsmiljöverket i juli 2020 föreföll okänt. Lagbevakning kan antas ha bristfälliga rutiner.
- Kunskaperna kring kravet på riskbedömningar och rutiner är bristfälliga, och det handlar om de mest elementära omständigheterna i systematiskt arbetsmiljöarbete som beskrivs i tolv korta paragrafer. Som frågeställare har jag varit angelägen om att upprepade gånger ge stadens representant möjlighet att uppfatta frågan igen, och förbättra eller förtydliga sitt svar. Vid utfrågningen förefaller riskbedömningar vara något som inte anses ankomma den strategiska delen av arbetsmiljöarbetet.
- Uppfattningen om antalet gällande arbetsmiljöföreskrifter är uppenbart avvikande från verkligheten.
- Borås Stad saknar rutiner för att genom kontroll översiktligt kvalitetssäkra anbudsgivares arbetsmiljöarbete i samband med offentlig upphandling.
- Kommunalt ägda bolag i Borås Stad anses inte behöva omfattas av det strategiska arbetsmiljöarbetet, men dessa bolag har möjlighet att ta del av relaterat stadsgemensamma möten och resurser, t ex de digitala verktyg som anses vara strategiska. Det är oklart i vilken omfattning sådan samordning sker, men stadens representant indikerade att det inte handlar om något intensivt samarbete eller systematisk kommunal kontroll.
- Tiden medgav inte ytterligare frågor om organisatorisk och social arbetsmiljö, vilket hade kunnat vara av intresse gällande frågorna om uppsägningar av VD:ar på BEMAB, samt även preventivt i stort.

Revisionsgruppen som helhet ansåg inte att ovanstående punkter föranledde någon närmare granskning för 2021 gällande arbetsmiljö, men att det inte är uteslutet att så sker längre fram i tiden. En av synpunkterna som framfördes av enskild revisor var att revisionsgruppen inte borde följa upp arbetsmiljöarbetet vid Borås Stad, hänsyn taget till att Arbetsmiljöverket redan är utsedd

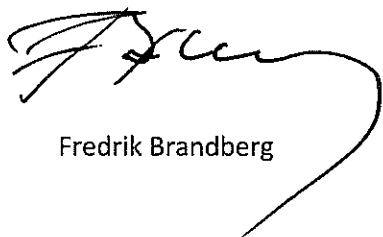
tillsynsmyndighet för sådana sammanhang. Påståenden av det slaget måste avvisas med kraft, såvida man inte konsekvent vill låta bli att följa upp all annan lagstiftning som står under tillsynsmyndigheter, t ex skola, miljö och ordningsrelaterade frågor.

Revisionsgruppen, genom senior representant, har som reaktion på min utfrågning av tjänstemannen förtydligat att revisorer inte bör gå i polemik med enskilda tjänstemän. Även revisionskontoret instämmer i detta.

Vid den uppföljande utfrågningen var tjänstemannens chef närvarande, och denna visade inga tecken på att vilja täcka upp när frågornas svar vittnade om eventuella brister. Personlig hänsyn väger lättare än behovet av uppföljning av arbetsmiljö och säkerhet i Borås Stad.

Med bättre kunskap om systematiskt arbetsmiljöarbete och organisatorisk och social arbetsmiljö så hade t ex utgången av fallet med Borås Energi och Miljö AB, där två VD:ar fick sparken, kunnat bli mycket annorlunda. Kostnaderna för ohälsa och olycksfall i övrigt, relaterat till sämre arbetsmiljö, är svåra att överblicka.

Borås 2021-04-29

Fredrik Brandberg